

אוניברסיטת תל-אביב

ידיעון תשס"ד
2003 - 2004

הפקולטה למדעי הרוח
ע"ש לסטר וסאלי אנטין

דקאן הפקולטה :
פרופ' דן לאור

ראש מינהל הפקולטה :
נועה שריר

לאה עבדי
ע/ראש מנהל
לענייני תקציבים

עדנה ליפטמן
ע/ראש מנהל
לענייני כח אדם ומשק

נגה ליבשטין
ע/ראש מנהל
לענייני תלמידים

עריכה - **גילה משה**
הפקה - **בית הדפוס של אוניברסיטת ת"א**

לזכרם

תלמידים ואנשי סגל הפקולטה שנפלו במערכות ישראל

אילל לשם ז"ל	שמואל אבישאול ז"ל
אלון מרון ז"ל	דוד איתיאל ז"ל
בארי מרט ז"ל	רפאל אלישע ז"ל
ששון משה ז"ל	עוזי בורשטיין ז"ל
יהושפט נצר ז"ל	חיים בייסקי ז"ל
חיים סלע ז"ל	אבישי בן-צבי ז"ל
ענבר עטיה ז"ל	טל גורדון ז"ל
אילן עמיר ז"ל	מיכה גרנית ז"ל
ארנון פלאי ז"ל	דוד דמלין ז"ל
שאול פלז ז"ל	פרופ' יוסף האפרתי ז"ל
אפרים קאופמן ז"ל	משה הראל (הוכברג) ז"ל
גדעון קוזמה ז"ל	נדב ורדי ז"ל
יעקב קרן ז"ל	רון זלמנוב ז"ל
בועז רביד ז"ל	יצחק זלצמן ז"ל
גדי שנהר ז"ל	עודד חרמוני ז"ל
יגאל שפירא ז"ל	אילן יקואל ז"ל
	יורם לירן (ליקרמן) ז"ל

אוניברסיטת תל-אביב מעניקה מלגות הצטיינות לזכרם

לוח שנת הלימודים תשס"ד 2004/2003 *

יום א' ל' בתשרי	26.10.03	היום הראשון ללימודים
יום א' כ"ו בכסלו	21.12.03	חופשת החנוכה
יום ו' ז' בשבט	30.1.04	היום האחרון לסמסטר הראשון
יום א' ז' באדר	29.2.04	היום הראשון לסמסטר השני
יום א' י"ד באדר	7.3.04	חופשת פורים**
יום ד' ט' בניסן	31.3.04	היום האחרון ללימודים לפני חופשת פסח
יום ד' כ"ג בניסן	14.4.04	היום הראשון ללימודים לאחר חופשת פסח
יום א' ד' באייר	25.4.04	יום הזיכרון לחללי צה"ל**
יום ב' ה' באייר	26.4.04	יום העצמאות
יום ה' ט"ו באייר	6.5.04	יום הסטודנט ***
יום ג' ה' בסיון	25.5.04	חופשת שבועות
יום ד' ו' בסיון	26.5.04	
יום ו' כ"ב בסיון	11.6.04	היום האחרון ללימודים

* * *

טכסי זיכרון

יום ה' י"א בחשוון	6.11.03	עצרת לזכרו של יצחק רבין ז"ל
יום ב' כ"ח בניסן	19.4.04	טכס יום השואה
יום ג' כ"ט בניסן	20.4.04	טכס יום הזיכרון לחללי צה"ל

בימים אלה יופסקו הלימודים לשעה, בין 12:00-13:00.

* * *

יום א' ט"ו בתמוז	4.7.04	היום הראשון לעונת לימודי הקיץ ****
יום ג' ט' באב	27.7.04	צום ט' באב **
יום ו' כ"ד באלול	10.9.04	היום האחרון לעונת לימודי הקיץ ****

* * *

היום הראשון ללימודים בשנת תשס"ה 2003/4 יום א' ב' בחשוון 17.10.04

- * בפקולטה לרפואה יתכנו שינויים בלוח שנת הלימודים בשל אופיים של הלימודים הקליניים.
- * בפקולטה למדעי החיים יתקיימו סיורי לימודים, בקורסים המחייבים זאת, עם תום סמסטר ב'.
- ** ביום זה לא יתקיימו לימודים ובחינות.
- בערב פורים ובערב יום הזיכרון לחללי צה"ל יופסקו הלימודים החל בשעה 18:00.
- *** ביום הסטודנט יופסקו הלימודים החל בשעה 12:00.
- **** עונת לימודי הקיץ מתקיימת במספר מצומצם של יחידות.
- ביחידות המקיימות לימודי קיץ בהיקף של 7 שבועות יתכנו שינויים במועדים.

תוכן העניינים

עמוד	
7	מוסדות הפקולטה
14	מידע כללי (לימודי תואר ראשון ושני)
35	מזכירות תלמידים בפקולטה
37	לימודים פקולטטיים
	חוגים, תכניות ויחידות הוראה
44	אנגלית
60	ארכיאולוגיה ותרבויות המזרח הקדום
80	בלשנות
99	גאוגרפיה וסביבת האדם
119	היחידה להוראת שפות
137	היחידה למחקר התרבות
138	היסטוריה כללית
157	היסטוריה של המזרח התיכון ואפריקה
185	היסטוריה של עם ישראל
203	הלשון העברית והלשונות השמיות
230	לימודי מזרח אסיה
209	לימודי תעודה בעריכה לשונית
250	לימודים קלאסיים
272	מקרא
286	ספרות עברית
310	פילוסופיה
349	פילוסופיה יהודית
366	צרפתית
390	שפה וספרות ערבית
407	תורת הספרות הכללית
429	תכנית הלימודים הכלליים והבין-תחומיים
464	תכנית לימודי נשים ומגדר בסיוע NCJW
474	תלמוד

בתי-ספר

488	.....	בית הספר להיסטוריה
502	.....	המכון להיסטוריה ופילוסופיה של המדעים הרעיונות ע"ש כהן
510	.....	בית הספר לחינוך
514	.....	בית הספר למדעי היהדות ע"ש חיים רוזנברג
517	.....	תכנית משולבת במדעי היהדות ללימודי התואר השני
529	.....	בית הספר למדעי התרבות ע"ש שירלי ולסלי פורטר
532	.....	תכנית לימודים לתואר שני במחקר התרבות
535	.....	תכנית לימודים לתואר שני בלימודים קוגניטיביים של השפה ושימושיה
540	.....	לימודי תעודה בתרגום ובעריכת תרגום
555	.....	בית הספר לפילוסופיה
557	.....	תכנית לימודים לתואר שני במדעי הדתות

**מענה קולי למידע על ביטול שיעורים בפקולטה
כל יום החל מהשעה 09.00 יתפרסם מידע מעודכן
בדבר שיעורים שלא יתקיימו במהלך אותו יום
מספר הטלפון במענה הקולי: 03-6406994**

**המידע בדבר ביטולי שיעורים יתפרסם גם באתר הפקולטה:
<http://www.tau.ac.il/humanities>**

מוסדות הפקולטה

דקאן הפקולטה - פרופ' דן לאור

חברי מועצת הפקולטה

הדה בן-בסט	ד"ר	איתמר אבן-זהר	פרופ'
אייל בן-דור	פרופ'	דוד אוסישקין ³	פרופ'
שלמה בן-עמי ⁴	פרופ'	אהרן אופנהיימר	פרופ'
זיוה בן-פורת	פרופ'	מיכל אורון ³	פרופ'
דן בקר ¹	פרופ'	בנימין איזק	פרופ'
דניאל בר-טל	פרופ'	חנה איילון	פרופ'
בצלאל בר-כוכבא	פרופ'	עמי איילון	פרופ'
אלי בר-נביא	פרופ'	אורית איכילוב	פרופ'
גרשון ברין	פרופ'	אלעאי אלון ¹	פרופ'
רות ברמן	פרופ'	מרים אליאב-פלדון	פרופ'
רון ברקאי	פרופ'	יאירה אמית ³	פרופ'
חווה בת-זאב שילדקרוט	פרופ'	עדי אופיר	פרופ'
נורית גוברין	פרופ'	גדי אלגזי	פרופ'
ארנון גוטפלד	פרופ'	דוד אסף	פרופ'
אבי גופר	פרופ'	בנימין ארבל ¹	פרופ'
גבריאל גורודצקי ⁵	פרופ'	מירה אריאל	פרופ'
אליעזר גוטווירט	פרופ'	יואב אריאל	פרופ'
יובל גורן	פרופ'	חגי ארליך	פרופ'
רחל גיורא	פרופ'	גדעון ביגר	פרופ'
עליזה גייניאו ¹	פרופ'	שלמה בידרמן	פרופ'
מחמוד גנאים	ד"ר	ענת בילצקי	פרופ'
אלכסנדר גרוסו	פרופ'	מנוחה בירנבוים	פרופ'
איתמר גרינולד	פרופ'	זאב בכלר ²	פרופ'
אליעזר-אד גרינשטיין	פרופ'		
יקותיאל גרשוני	פרופ'		
ישראל גרשוני	פרופ'		
אבי דגני	פרופ'		
מרסלו דסקל ³	פרופ'		
אסתר דרומי	פרופ'		
יובל דרור	פרופ'		
טומי דרייפוס	פרופ'		
אבנר הולצמן ¹	פרופ'		
יאיר הופמן	פרופ'		
גיליה הורבט	פרופ'		

1. שבתון - סמ' א'+ב'
2. שבתון - סמ' א'
3. שבתון - סמ' ב'
4. חל"ת - סמ' א'+ב'
5. חל"ת - סמ' א'
6. חל"ת - סמ' ב'
7. השאלה - סמ' א+ב
8. השאלה - סמ' א'
9. השאלה סמ' ב'

רונית מירוז	ד"ר	פרופ'	אהרן הורוביץ	פרופ'
נדב נאמן ¹	פרופ'	פרופ'	זאב הרצוג ⁴	פרופ'
דוד נבו	פרופ'	פרופ'	שולמית וולקוב ²	פרופ'
אייל נוה	פרופ'	פרופ'	מיכאל וינטר ¹	פרופ'
חנה נוה	פרופ'	פרופ'	חנה וירט-נשר ³	פרופ'
יוסף סדן	פרופ'	פרופ'	דוד וסרשטיין	פרופ'
איימי סינגר	פרופ'	פרופ'	פאול וקסלר	פרופ'
אשר ססר	פרופ'	פרופ'	בנימין זאס	פרופ'
רות סתוי ¹	פרופ'	פרופ'	נטע זגגי	פרופ'
אשר עובדיה	פרופ'	פרופ'	איתמר זינגר	פרופ'
רות עמוסי ²	פרופ'	פרופ'	אייל זיסר	פרופ'
משה ענבר	פרופ'	פרופ'	שלמה זנד	פרופ'
משה עסיס	פרופ'	פרופ'	נירה חטיבה	פרופ'
בועז ערפלי	פרופ'	פרופ'	דוד חן	פרופ'
כרמן פדור	עו"ד	פרופ'	אהוד טולידאנו	פרופ'
פרנק פולק	פרופ'	פרופ'	גדעון טורי	פרופ'
יובל פורטוגלי ²	פרופ'	פרופ'	אברהם יוגב	פרופ'
דינה פורת ¹	פרופ'	פרופ'	שלמה זרעאל	פרופ'
מרגלית פינקלברג	פרופ'	פרופ'	עלי יסיף ²	פרופ'
ישראל פינקלשטיין	פרופ'	פרופ'	ז'אק יקר	פרופ'
מנחם פיש ¹	פרופ'	פרופ'	חיים כהן	ד"ר
משה פישר ¹	פרופ'	פרופ'	גירמי כהן	פרופ'
רבקה פלדחי	פרופ'	פרופ'	דוד כץ	פרופ'
מנחם פרי ³	פרופ'	פרופ'	אריה כשר ¹	פרופ'
יונתן פרייס	פרופ'	פרופ'	אסא כשר	פרופ'
גדעון פרוידנטל	פרופ'	פרופ'	דן לאור	פרופ'
מרדכי-עקיבא פרידמן	פרופ'	פרופ'	אורלי לובין	ד"ר
נעמה צבר בן-יהושע	פרופ'	פרופ'	איריס לוי	פרופ'
רן צדוק	פרופ'	פרופ'	תמר לוי ¹	פרופ'
רון צוויג	פרופ'	פרופ'	פרד לנדמן	פרופ'
משה צוקרמן	פרופ'	פרופ'	יוסף מאלי ¹	פרופ'
ז'ורז' אליה צרפתי ⁴	פרופ'	פרופ'	צבי מדין ¹	פרופ'
יוסף קוסטינר	פרופ'	פרופ'	בלחה מלמן ⁵	פרופ'
יהודה קופפרמן ²	פרופ'	פרופ'	עירד מלכין ²	פרופ'
צ'ארלס קיסברת ⁴	פרופ'	פרופ'	ג'רום מנדל ³	פרופ'
שרה קליין-ברסלבי	פרופ'	פרופ'	דוד מנדלסון ³	פרופ'
אביעד קלינברג	ד"ר	פרופ'	רות מנור	פרופ'
יצחק קשתי	פרופ'	פרופ'	דוד מנשרי	פרופ'
איתמר רבינוביץ	פרופ'	פרופ'	מלכה מרגלית	פרופ'

פרופ' עוזי שביט	פרופ' זאב רובין	פרופ' זאב רובין	פרופ' זאב רובין
פרופ' אילנה שוהמי	פרופ' אורי רובין	פרופ' אורי רובין	פרופ' אורי רובין
פרופ' סידני שטראוס ¹	פרופ' אלישבע רוזן	פרופ' אלישבע רוזן	פרופ' אלישבע רוזן
פרופ' מאיר שטרנברג	פרופ' טובה רוזן	פרופ' טובה רוזן	פרופ' טובה רוזן
פרופ' אהרון שי	פרופ' אליהו רוזנוב	פרופ' אליהו רוזנוב	פרופ' אליהו רוזנוב
פרופ' זיוה שמיר	פרופ' ישראל רול ³	פרופ' ישראל רול ³	פרופ' ישראל רול ³
פרופ' ישעיהו שן ³	פרופ' רות רוני	פרופ' רות רוני	פרופ' רות רוני
פרופ' יצחק שנל	פרופ' רוברט רוקוואי	פרופ' רוברט רוקוואי	פרופ' רוברט רוקוואי
פרופ' אברהם שפירא	פרופ' יעקב רז	פרופ' יעקב רז	פרופ' יעקב רז
פרופ' אניטה שפירא ^a	פרופ' צבי רזי	פרופ' צבי רזי	פרופ' צבי רזי
פרופ' דינה תירוש	פרופ' טניה ריינהרט ⁵	פרופ' טניה ריינהרט ⁵	פרופ' טניה ריינהרט ⁵
פרופ' יעל תמיר ⁴	פרופ' רענן ריין ³	פרופ' רענן ריין ³	פרופ' רענן ריין ³
פרופ' מרדכי תמרקין ³	פרופ' זהר שביט	פרופ' זהר שביט	פרופ' זהר שביט
	פרופ' יעקב שביט	פרופ' יעקב שביט	פרופ' יעקב שביט

נציגים ומשקיפים של בעלי דרגות שונות במועצת הפקולטה

ד"ר אירית אוורבונך	ד"ר קמילה אדנג	נציגי מרצים בכירים -
ד"ר שלמה בונימוביץ	ד"ר טובה בארי ²	
ד"ר אבנר בן עמוס	ד"ר אסתר בורוכובסקי	
ד"ר בוב גריפין	ד"ר יצחק בננסון	
ד"ר תמר יעקבי	ד"ר אמציה ויזל	
ד"ר טל סילוני	ד"ר רחל וישניא	
ד"ר שמחה עמנואל ⁴	ד"ר מיכאל מאך	
ד"ר אריה פינקלברג	ד"ר דוד מיודוסר	
ד"ר ירון צור	ד"ר רקפת סלע-שפי	
ד"ר דורית רביד	ד"ר מאירה פוליאק	
	ד"ר גליה צבר	
	ד"ר נדין קופרטי-צור	
	ד"ר אלה שטיין	
	ד"ר מחמוד כאל	נציגי מרצים -
	ד"ר ענת מטר	
	מר אורי כהן	נציגי סגל זוטרי -

משתתפים בתוקף תפקידם במועצת הפקולטה

מזכיר אקדמי	- גב' הדה בן שפר
ראש מינהל הפקולטה	- גב' נועה שריד
עוזר ראש מינהל הפקולטה	- גב' נגה ליבשטיין
מרכזת מועצת הפקולטה	- גב' אני לוי

נציב קבילות לענייני סטודנטים

פרופ' גדעון ביגר

נציג הפקולטה לענייני מילואים

יו"ר ועדת ההוראה

ראשי החוגים ותכניות הלימודים

אנגלית	-	ד"ר הדה בן-בסט
ארכיאולוגיה ותרבויות המזרח הקדום	-	פרופ' יובל גורן
בלשנות	-	פרופ' מירה אריאל
גאוגרפיה וסביבת האדם	-	פרופ' יצחק שנל
היחידה לשפות	-	עו"ד כרמן פדור
היחידה למחקר התרבות	-	פרופ' איתמר אבן זהר
היסטוריה כללית	-	פרופ' דוד כץ
היסטוריה של המזרח התיכון ואפריקה	-	פרופ' יקותיאל גרשוני
היסטוריה של עם ישראל	-	פרופ' רון צוויג
לימודי מזרח אסיה	-	פרופ' יעקב רז
לימודים קלאסיים	-	פרופ' מרגלית פינקלברג
הלשון העברית והלשונות השמיות	-	ד"ר חיים כהן
מקרא	-	פרופ' פרנק פולק
ספרות עברית (סמסטר א' תשס"ד : מ"מ פרופ' טובה רוזן)	-	פרופ' עלי יסיף
פילוסופיה	-	פרופ' ענת בילצקי
פילוסופיה יהודית	-	ד"ר רונית מירוז
שפה וספרות ערבית	-	ד"ר מחמוד גנאים
צרפתית (סמסטר א' תשס"ד : מ"מ ד"ר נדן קופרטי צור)	-	פרופ' רות עמוסי
תכנית הלימודים הכלליים והבין-תחומיים	-	פרופ' אייל נווה
תכנית לימודי נשים ומגדר בסיוע NCJW	-	פרופ' חנה נווה
תורת הספרות הכללית (החל מסמסטר ב' תשס"ג)	-	ד"ר אורלי לובין
תלמוד	-	פרופ' משה עסיס

ראשי בתי הספר

בית הספר להיסטוריה	-	פרופ' יוסף קוסטינר
בית-הספר לחינוך	-	פרופ' מלכה מרגלית
בית הספר למדעי התרבות	-	פרופ' אלישבע רוזן
בית הספר למדעי היהדות	-	פרופ' זיוה שמיר
בית הספר לפילוסופיה	-	פרופ' שלמה בידרמן

ראשי המכונים מרכזיהם ומנהליהם

פרופ' ישראל פינקלשטיין	-	המכון לארכיאולוגיה ע"ש סוניה ומרקו נדלר
ד"ר לאו קורי	-	המכון להיסטוריה ופילוסופיה של המדעים והרעיונות ע"ש כהן
פרופ' רענן ריין	-	המכון להיסטוריה ותרבות של אמריקה הלטינית
פרופ' משה צוקרמן	-	המכון להיסטוריה גרמנית
פרופ' אניטה שפירא	-	המכון לחקר הציונות ע"ש חיים ויצמן
פרופ' זיוה בן פורת	-	המכון הישראלי לפואטיקה וסמיוטיקה ע"ש פורטר
פרופ' גבריאל גורודצקי	-	המכון לחקר רוסיה ומזרח אירופה ע"ש קמינגס
פרופ' שי פלדמן	-	המרכז למחקרים אסטרטגיים ע"ש יפה
פרופ' גרמי כהן	-	המרכז לחקר התפוצות ע"ש גורן-גולדשטיין
פרופ' אבנר הולצמן	-	מכון כץ לחקר הספרות העברית (בתשס"ד: מ"מ ראש המכון: ד"ר חגית הלפרין)
פרופ' אשר ססר	-	מרכז דיין ללימודי המזרח התיכון ואפריקה
פרופ' אפרים יער-יוכטמן	-	מרכז תמי שטינמץ למחקרי שלום
	-	מכון לחקר תודעה היסטורית ע"ש אוה ומרק ביסן
פרופ' יצחק בן ישראל	-	המרכז ללימודים בינלאומיים ע"ש מוריס א' קוריאל
פרופ' דינה פורת	-	המכון לחקר האנטישמיות והגזענות בימינו ע"ש סטפן רוט
	-	(בתשס"ד מ"מ ראש המכון: ד"ר רוני שטאובר)
פרופ' דניאל בר-טל	-	מכון לדו-קיום יהודי-ערבי ע"ש וולטר לבך
	-	מכון להיסטוריה של אירופה ותרבותה ע"ש פרד ו' לסינג
	-	המכון לחקר התקשורת של העם היהודי ע"ש אנדריאה וצ'רלס ברונפמן

קתדרות

שם הקתדרה	מופקד הקתדרה
הקתדרה להיסטוריה רומית ע"ש פרד והלן לסינג	- פרופ' בנימין איזק
הקתדרה לתולדות הלשון העברית ע"ש יעקב ושושנה שרייבר	- פרופ' יוסף גורני
הקתדרה להיסטוריה של יהדות אירופה ע"ש קרן משפחת אברהם ואדיטה שפיגל	- פרופ' שמעון שמיר
הקתדרה להיסטוריה של מצרים וישראל ע"ש מנדל קפלן	- פרופ' עירד מלכין
הקתדרה להיסטוריה ולתרבויות של הים התיכון ע"ש משפחת מקסוול קמינגס	- פרופ' מרדכי-עקיבא פרידמן
הקתדרה לתרבות היהודים בארצות האסלאם ולחקר הגניזה ע"ש יוסף וסיל מייזר	- פרופ' דוד כץ
הקתדרה לתולדות הספר ע"ש אברהם הורודיש	- פרופ' איתמר רבינוביץ
הקתדרה להיסטוריה של המזרח התיכון בן-ימינו ע"ש יונה ודינה אתינגר	

- הקתדרה ללימודי אמריקה האיברית וספרד ע"ש אליאס סורסקי
- פרופ' שלמה בן-עמי
- הקתדרה להיסטוריה משווה של אירופה ע"ש קונרד אדנאור
- פרופ' שולמית וולקוב
- הקתדרה לחקר הציונות ע"ש ד"ר ראובן מרנפלד
- פרופ' אניטה שפירא
- הקתדרה להיסטוריה ותרבות של יהדות סאלוניקי ויוון
- פרופ' עליזה גינאו
- הקתדרה לחקר השואה ע"ש בנימין וחיה שפלסקי
- פרופ' אהרון אופנהיימר
- הקתדרה למדעי היהדות ע"ש סר איזיק וולפסון
- פרופ' יעקב רואל
- הקתדרה לחקר תולדות יהדות רוסיה ע"ש צבי ברגר ושרה ברגר ז"ל
- פרופ' גבריאל גורודצקי
- הקתדרה לתולדות רוסיה ומזרח אירופה ותרבותן ע"ש שמואל רובין
- הקתדרה להיסטוריה ולפילוסופיה של המדעים ע"ש יוסף וסיל מייזר
- פרופ' דוד מנשרי
- הקתדרה לתולדות היהודים בפולין ומורשתם ע"ש אנשל רייס
- פרופ' סידני שטראוס
- הקתדרה לחקר האנטישמיות והגזענות ע"ש אלפרד פ. סליינר
- הקתדרה לחקר איראן המודרנית ע"ש פרביס ופראן נזריאן
- הקתדרה ע"ש ברנקו וייס לחקר התפתחות הילד וחינוכו
- הקתדרה להיסטוריה ולפילוסופיה של המדעים ע"ש ברטרום י. וברברה כהן
- הקתדרה ע"ש סימון פ. סילברמן לפרופסורים אורחים בהיסטוריה ופילוסופיה של המדע
- פרופ' ששון סומך
- הקתדרה לספרות ערבית ע"ש איירין הלמוס
- פרופ' אסא כשר
- הקתדרה ע"ש לאורה שוורץ-קיפ לאתיקה מקצועית ופילוסופיה של הפרקטיקה
- פרופ' נעמה בן-יהושע
- הקתדרה לחינוך יהודי ע"ש ג'ואן וחיים קונסטנטינר
- פרופ' מאיר שטרנברג
- הקתדרה לפואטיקה ותקשורת ע"ש בטי וולטר ארצט
- פרופ' איתמר אבן-זהר
- הקתדרה לסמיטיקה ותורת הספרות ע"ש שירלי ולסלי פורטר
- פרופ' גדעון טורי
- הקתדרה לתורת התרגום ע"ש מרדכי ברנשטיין
- פרופ' דוד אוסישקין
- קתדרת אוסטריה לארכיאולוגיה לארץ ישראל בתקופת המקרא
- קתדרה ע"ש סמואל לי ופרי הבר לחקר החוויה היהודית בארה"ב
- פרופ' אהרון שי
- הקתדרה ע"ש שאול אייזנברג לחקר אסיה בת זמננו
- פרופ' ישראל פינקלשטיין
- הקתדרה לארכיאולוגיה של ארץ ישראל בתקופת הברונזה והברזל ע"ש יעקב אלקוב
- פרופ' בצלאל בר-כוכבא
- הקתדרה לתולדות היהודים בעולם העתיק ע"ש יעקב אלקוב

ראשי החוגים בבית הספר לחינוך

- פרופ' טומי דרייפוס - הוראת המדעים
- פרופ' אסתר דרומי - היבטים התפתחותיים בחינוך
- פרופ' יובל דרור - מדיניות החינוך וארגונו
- פרופ' נירה חטיבה - תכנון לימודים והוראה

מבנה הלימודים

הלימודים בפקולטה למדעי הרוח מתקיימים בשלושה שלבים

- א. לימודים לקראת תואר ראשון (בוגר אוניברסיטה)
- ב. לימודים לקראת תואר שני (מוסמך אוניברסיטה)
- ג. לימודים לקראת תואר שלישי (דוקטור לפילוסופיה)

א. לימודים לקראת תואר ראשון (בוגר אוניברסיטה)

משך הלימודים לתואר הראשון **שלוש שנים**. מטרתם להקנות לבוגר השכלה כללית תוך התמחות אקדמית בנושא אחד או יותר. עמד התלמיד בדרישות הלימודים, יוענק לו התואר "בוגר אוניברסיטה".

ב. לימודים לקראת תואר שני (מוסמך אוניברסיטה)

הלימודים לתואר שני נמשכים **שנתיים** (לעיתים נדרש זמן נוסף לצורך כתיבת עבודת גמר). מטרתם להעמיק את התמחותו של התלמיד בתחום שבחר ולהורותו את דרכי החקירה המדעית. עמד התלמיד בדרישות, יוענק לו התואר "מוסמך אוניברסיטה".

ג. לימודים לקראת תואר שלישי (דוקטור לפילוסופיה)

התואר "דוקטור לפילוסופיה" מוענק לתלמידי מחקר שעמדו בכל הדרישות שהוטלו עליהם לפי תקנון תלמידי המחקר, והגישו עבודת מחקר שאושרה. בתלמידי המחקר מטפלות ועדות תלמידי מחקר יחידתיות וכן ועדת תלמידי המחקר במזכירות האקדמית.

מלבד לימודי תואר יש בפקולטה למדעי הרוח **לימודי תעודה**, ובמסגרת ביה"ס לחינוך לימודים לקראת תעודת הוראה בבתי-ספר על-יסודיים.

לימודי התואר הראשון (בוגר אוניברסיטה)

הלימודים בפקולטה למדעי הרוח מתקיימים במסגרת חוגי לימוד. כל חוג הוא יחידת לימוד עצמאית ובראשה עומד ראש החוג. לימודי התואר הראשון מתנהלים בשני מסלולים: מסלול דו-חוגי או מסלול מורחב (חד-חוגי).

חוגי הלימוד בפקולטה

- החוג לאנגלית¹
- החוג לארכיאולוגיה ותרבויות המזרח הקדום - חוג מורחב
- החוג לבלשנות¹
- החוג לגיאוגרפיה ולסביבת האדם¹
- החוג להיסטוריה כללית¹
- החוג להיסטוריה של המזרח התיכון ואפריקה²
  - מגמת המזרח התיכון בעת החדשה
  - מגמת אפריקה בעת החדשה
  - מגמת האיסלאם בימי הביניים
- החוג להיסטוריה של עם ישראל¹ (תולדות עם ישראל וארץ ישראל)
- החוג ללימודי מזרח אסיה
- החוג ללימודים קלאסיים (מגמות רומית, יוונית, ארכיאולוגיה קלאסית, תרבות קלאסית)
- החוג ללשון העברית וללשונות השמיות
  - המחלקה ללשון העברית
  - המחלקה ללשונות השמיות
- החוג למקרא¹
- החוג לספרות עברית¹
- החוג לפילוסופיה¹
- החוג לפילוסופיה יהודית¹
- החוג לשפה ולספרות ערבית¹
- החוג לצרפתית
  - המגמה לשפה וספרות צרפתית¹
  - המגמה לתרבות צרפת
- תכנית הלימודים הכלליים והבין-תחומיים
- תכנית לימודי נשים ומגדר בסיוע NCJW
- החוג לתורת הספרות הכללית¹
- החוג לתלמוד
  - המגמה לתלמוד
  - המגמה לתורה שבע"פ

¹ בחוג זה יש מסלול מורחב, החל בשנה ב', לתלמידים מצטיינים בלבד, שסיימו שנה א' מלאה בשני חוגים, כפוף לאישור ועדת ההוראה החוגית.

לימודים פקולטטיים

בנוסף ללימודי החוגים חייב כל תלמיד בלימודים פקולטטיים, בהיקף של 2-4 ש"ס. פרטים על כך מופיעים בפרק "הלימודים הפקולטטים בפקולטה למדעי הרוח" שלהלן.

מסלול דו-חוגי

במסגרת המסלול הדו-חוגי ניתנות האפשרויות הבאות:

1. לימודים בשני חוגים בפקולטה למדעי הרוח.
2. לימודים בחוג אחד בפקולטה למדעי הרוח ובכל חוג נוסף במסלול דו-חוגי באוניברסיטה. תלמידי האקדמיה למוסיקה רשאים לבחור בחוג אחד מחוגי הפקולטה למדעי הרוח, אך עליהם לקבל לכך את הסכמת האקדמיה.

מסלול מורחב (חד-חוגי)

ברוב החוגים אפשר ללמוד במתכונת לימודים מורחבת, המקבילה ללימודים בשני חוגים. מסלול זה מיועד לתלמידים מצטיינים, ותנאי הקבלה אליו מפורטים להלן:

- א. למסלול יתקבלו אך ורק תלמידים שסיימו שנת לימודים ראשונה מלאה בשני חוגים (כפוף למספר השעות שמחייב כל אחד מהחוגים).
- ב. הקבלה למסלול החד-חוגי, בתחילת שנת הלימודים השנייה, תותר לתלמידים שהשיגו ממוצע 85 לפחות בחוג היעד וכן ממוצע 80 לפחות בחוג האחר בתום השנה הראשונה. מנחה מטעם החוג ירכיב את תכנית הלימודים שלהם. המסלול יהיה בפיקוח ועדת ההוראה של החוג. החוגים יכולים לקבוע תנאים מחמירים מהמפורט לעיל.
- ג. לחוגים תינתן האפשרות שלא להכיר בחלק מלימודי התלמיד בשנת לימודיו הראשונה (הן עקב ריחוק דיסציפלינרי והן עקב הישג נמוך יחסית בקורס זה או אחר) ולחייב בשעות לימוד חליפיות בחוגים אחרים.
- ד. הלימודים במסלול הזה יכללו גם השתתפות בקורסים שמחוץ לתכנית הלימודים של החוג (חטיבות השלמה). היקף הלימודים בחטיבות ההשלמה הוא 33% מכלל השעות שבהן חייב התלמיד להשלמת התואר הראשון. במסגרת החטיבות יחויב התלמיד להשתתף בסמינר ולהגיש עבודה סמינריונית.

סדרי הלימודים בפקולטה

1. סדרי הרישום לפקולטה ומועדיו מתפרסמים ב"חוברת מידע למועמדים" הנמכרת בחנות "דינון".
2. מועמדים המבקשים ייעוץ בבחירת חוגי הלימודים יוכלו לפנות ליועצי החוגים בתיאום עם מזכירות החוג.
3. **השיטה הסמסטריאלית:**
 הלימודים בפקולטה פועלים על-פי השיטה הסמסטריאלית. ברוב החוגים קיימת אפשרות להתחיל בלימודים בסמסטר ב'. (פרוט ב"חוברת מידע למועמדים").
 על פי שיטה זו חייב כל תלמיד להשתתף במשך שלוש שנות לימודיו לתואר ב"א במינימום שעות סמסטריאליות כנדרש ע"י כל אחד מהחוגים בפקולטה. שיטה זו מאפשרת לסטודנט לחלק את מכסת הלימודים באופן שיתאים לצרכיו. בסיום כל קורס סמסטריאלי תתקיימה בחינות מועד א' ומועד ב'. בחלק מן הקורסים, נדרשות עבודות בנוסף לבחינה ובחלק מהקורסים יש דרישה לעבודות בלבד.
4. תכנית הלימודים המחייבת את התלמיד היא זו שהתפרסמה בידיעון של השנה שבה החל את לימודיו. עם זאת, תכנית הלימודים המחייבת ניתנת לשינוי ע"י החוגים באישור ועדת ההוראה. השינויים בתכנית לימודים בחוגים עשויים לחול על כל תלמידי החוג, בכל שנות הלימוד, בכפוף להחלטת ועדת ההוראה של החוג. תלמיד המחליף חוג או מחדש לימודים לאחר הפסקה, יחולו עליו תכנית הלימודים והתקנות של השנה שבה החליף את החוג, או חידש לימודיו (ולא של השנה שבה החל ללמוד בפקולטה).
5. **החלפת חוגים**
 תלמידים המבקשים להחליף חוגים לאחר סמסטר או יותר ירשמו במועדי הרישום הרגילים כתלמידים חדשים. תלמידים אלה חייבים בכל בחינות הכניסה או המיון החלות על מועמדים חדשים.
6. **משך הלימודים והיקפם**
 משך הלימודים לקראת התואר הראשון הוא שלוש שנים בלבד (ששה סמסטרים). רק במקרים מיוחדים וחריגים יוכל התלמיד לסיים את כל חובותיו לקראת התואר הראשון תוך חמש שנים מיום תחילת לימודיו. תלמיד שלא סיים את כל חובות תכנית הלימודים במועד, לא יהיה זכאי להמשיך את לימודיו.
 לכל המשך לימודים מעבר **לשלוש** שנים יידרש אישורו של ראש החוג או יועץ החוג. כל בקשה לאישור המשך לימודים לשנה רביעית תועבר לוועדת ההוראה הפקולטתית. מתכונת הלימודים הרגילה לתואר הראשון היא תכנית לימודים מלאה או לימודים חלקיים בהיקף שלא יקטן מ-50%. תלמיד אשר מסיבה כלשהי יבקש ללמוד בהיקף הקטן מ-50% יפנה בבקשה מראש לוועדת ההוראה הפקולטתית.
תקופות של הפסקת לימודים נכללות בפרק הזמן המירבי של הלימודים לקראת התואר.

7. חידוש לימודים

תלמידים המבקשים לחדש את לימודיהם לאחר הפסקת לימודים ביוזמתם (גם לאחר סמסטר אחד), מתבקשים לעשות זאת באמצעות טופס חידוש לימודים שאפשר לקבלו במזכירות התלמידים של הפקולטה. תלמידים המחדשים את לימודיהם חייבים לשלם דמי חידוש לימודים.

חידוש הלימודים מותנה בצבירת מספר מינימלי של שעות לימוד והוא כפוף לתנאים של כל חוג/יחידה. תכנית הלימודים המחייבת את התלמיד/ה המחדש/ת לימודים היא התכנית של השנה בה חידש/ה את הלימודים.

ניתן לחדש לימודים בסמסטר א' עד שישה שבועות לפני תחילת השנה ובסמסטר ב' עד חודש ימים לפני תחילת הסמסטר.

8. התיישנות לימודים

החוג רשאי להחיל התיישנות על חלק מלימודי התלמידים לאחר הפסקת לימודים של שנתיים. לאחר הפסקת לימודים של חמש שנים תחול התיישנות מלאה על כל הלימודים.

תלמידים המבקשים לחדש את לימודיהם לאחר הפסקת לימודים שבין חמש לעשר שנים, חייבים לקבל את המלצת ראש החוג. החידוש טעון אישור ועדת ההוראה הפקולטטית וסגן רקטור האוניברסיטה וכפוף לנוהל האוניברסיטאי של התיישנות לימודים. לא ניתן לחדש לימודים לאחר הפסקת לימודים העולה על עשר שנים.

כמו כן, תחול התיישנות על לימודי אנגלית כשפה זרה חמש שנים ממועד הפסקת לימודיו של התלמיד באוניברסיטה. תלמידים שיאושר להם לחדש לימודיהם לאחר חמש שנות הפסקה (בכפוף למועדי החידוש כאמור בסעיף 7 לעיל) יעברו בחינת מיון אמ"ר של המרכז הארצי לבחינות וילמדו בקורס בהתאם לרמה שתיקבע להם. תלמידים שיסווגו לרמת "בינוני" ומטה, לא יוכלו לחדש לימודיהם. על התלמידים יהיה להגיע לרמת "פטור" באנגלית בתום הסמסטר הראשון לחידוש הלימודים.

9. רישום לקורסים

הרישום לקורסים בחוגי הפקולטה מתבצע בשני אופנים:

- רישום בחוגים המקיימים ייעוץ ע"י חברי הסגל האקדמי
- רישום באינטרנט באמצעות שיטת המכרז – "בידינג".

א. הזמנות אישיות לרישום בחוגים או באינטרנט תשלחנה לתלמידים שסידרו את שכר הלימוד כנדרש.

ב. המעקב אחר תוכניות הלימודים מתקיים על-ידי יועצי החוגים ומתנהל באמצעות רישום במחשב. תלמידי הפקולטה נדרשים להקפיד על מילוי מדויק של כל ההנחיות. בחוגים בהם הרישום מתבצע בחוג, טופס הרישום משמש הצהרה של התלמיד על תכנית הלימודים שלו ובסיס לרישום כל ציוניו באותה שנה (בחינות ועבודות). יועצי החוגים מאשרים בחתימתם את תכנית הלימודים.

- ג. בחוגים בהם מתקיים רישום בשיטת "בידינג" (מכרז), יקבלו התלמידים לבתייהם טופס הנחיה מפורט לרישום באמצעות שיטה זו.
- ד. תלמידים שקיבלו הודעת קבלה ממשרד הרישום, שילמו שכר לימוד ולא קיבלו הזמנה לרישום לקורסים עד שבועיים לפני תחילת הלימודים, מתבקשים להתקשר עם מזכירות החוגים.
- ה. כל שינוי, תוספת או ביטול בתכנית הלימודים מחייב אישור החוג. יש לעקוב אחר המודעות שיפורסמו בנושא זה.
- ו. לתלמידים שלא יבטלו השתתפותם בקורס במועדים שייקבעו ויפורסמו ולא ייבחנו במועדים הקבועים, יירשם ציון "נכשל מנהלי" (230).
- ז. קורס שלא יבוטל, יילקח בחישוב שכר הלימוד.
- ח. בכל הנוגע לרישום לקורס מחוץ לפקולטה או בחוג אחר בפקולטה, שאינו חוג לימודיו של התלמיד, יחול על התלמיד תקנון הפקולטה/החוג הנותן את הקורס.¹
- ט. חל איסור מוחלט על רישום לקורסים החופפים בשעות הלימוד שלהם.
- טו. על התלמיד חלה חובת בדיקה בסיום הרישום לקורסים. **האחריות לרישום תקין חלה על התלמיד.**

10. ריכוז הלימודים

משך הלימודים נקבע בהתאם לדרישות מסלול הלימודים בחוגים. במצבים מיוחדים ניתן לרכז את הלימודים בתקופה קצרה משלוש שנים. אפשרות כזאת טעונה אישור ועדת ההוראה של הפקולטה, לאחר המלצת החוג. תלמידים המרכזים לימודיהם בתקופה הקצרה משלוש שנים יצטרכו לעמוד בעומס גדול במשך תקופת לימודיהם וכן במועדים הקבועים לבחינות. ייתכנו מצבים של חפיפה במועדי הבחינות. כדי להמנע מכך, יש לבדוק בלוח הבחינות המופיע בסוף פירוט הקורסים של כל חוג וחוג.

11. לימודי אנגלית ושפות זרות

אנגלית:

היחידה להוראת שפות עורכת קורסים ברמות שונות לתלמידים שלא השיגו רמת "פטור" במבחני המיון.

תלמידים שלא השיגו ציון "פטור" בבחינות המיון חייבים להשתתף בקורס בהתאם לרמה שאליה סווגו ולהגיע לרמת "פטור" עד תום הסמסטר השני ללימודים באוניברסיטה. הודעות מפורטות באשר למועדי הרישום יפורסמו על לוחות המודעות או באתר האינטרנט. בדבר פרטים ראה מערכת השעות בידיעון זה בפרק היחידה להוראת שפות.

לתלמידים שלומדים לפחות חוג אחד במדעי הרוח, ציון "פטור" בקורס "מתקדמים" הוא 70 (ולא 60). תלמידים שיקבלו ציון שבין 60-69 בקורס "מתקדמים" בתום שני הסמסטרים הראשונים ללימודיהם באוניברסיטה, יקבלו אורכה ללמוד בקורס נוסף, מיוחד, בתשלום,

¹ על תלמידי פקולטות אחרות הלומדים בקורסים בפקולטה למדעי הרוח יחולו תקנוני החוג והפקולטה למדעי הרוח.

בסמסטר השלישי ללימודיהם. אם לא יקבלו ציון 70 לפחות בתום הקורס המיוחד, ולא יאוחר מתום הסמסטר השלישי ללימודיהם באוניברסיטה, יופסקו לימודיהם. תלמידים שבתום הסמסטר השני ללימודיהם באוניברסיטה יקבלו ציון נמוך מ-60 בקורס "מתקדמים", יופסקו לימודיהם ולא יקבלו אורכה לסמסטר שלישי, עד שיעמדו בתנאי המפורט מעלה.

שפות זרות:

תלמידים לא יידרשו ללמוד יותר משתי שפות לועזיות מודרניות בשני חוגיהם. אם אחת הלשונות, שחייבים בה היא שפה קלאסית כגון יוונית, רומית וכו' תיתכן דרישה ללימוד של שלוש שפות. הדרישות הלשוניות מצויינות בתוכניות החוגים. תלמידים המתכוונים להמשיך את לימודיהם לתואר השני, יתייעצו עם יועץ החוג באשר לבחירת שפה נוספת בזמן לימודיהם לקראת התואר הראשון. בחינות מיון בשפות זרות (פרט לאנגלית) תתקיימנה לפני תחילת שנת הלימודים. המועד המדויק יפורסם לפני תחילת שנת הלימודים על לוח המודעות או באתר היחידה באינטרנט. תלמידים שלא ישיגו ציון "פטור" חייבים להשתתף בקורס מתאים כפי שייקבע על-ידי היחידה.

ידיעה – "ידיעה" מוגדרת כשליטה בתחום, בלשון או במקצוע המוכחת בבחינה לפי דרישות חוג הלימוד. בחוגים אחדים נדרשת ידיעת מקצועות מסוימים לשם הכנה או עזר ללימודים, כגון לשונות וניקוד. תלמיד חייב ללמוד מקצועות אלה, או להוכיח את ידיעתו בהם, בהתאם לרמה הנדרשת, באמצעות בחינה. לימודי העזר המיוחדים לכל חוג וחוג מצויינים ברשימת השיעורים של החוג.

12. אופני ההוראה

עיקר ההוראה בפקולטה נעשה באמצעות קורסים באחד מאופני ההוראה הבאים: שיעור, תרגיל, פרוסמינריון או סמינריון. רוב קורסי הלימוד נמשכים סמסטר אחד.

- קורס סמסטריאלי - קורס הנמשך סמסטר אחד.
- קורס שנתי - קורס הנמשך שני סמסטרים.
- שעה סמסטריאלית - שעה בשבוע במשך סמסטר אחד.
- שעה שנתית - שעה בשבוע במשך שני סמסטרים. שעה שנתית שקולה לשתי שעות סמסטריאליות

שיעור:

קורס הבא להקנות מושגי יסוד ותמונה מקיפה לגבי נושא, בעיה או תקופה. השיעורים מבוססים, בדרך כלל, על הרצאת המורה. הבנת חומר הלימוד מותנית במעקב צמוד של התלמיד אחר הביבליוגרפיה.

תרגיל:

התרגילים צמודים בדרך כלל לשיעורים. מטרתם לאפשר דיונים מפורטים בכיתה על סמך עיון במקורות ולהקנות מיומנות בשימוש בכלי עזר.

פרוסמינריונים וסמינריונים:

קורסים מתקדמים העוסקים בעיקר בניתוח ממצאים, בעיות או סיכומים תוך כדי עיון בחומר מחקרי. בקורסים אלו מושם דגש על עבודה עצמית, המתבטאת בהגשת עבודה סמינריונית בסיום הקורס. עבודות סמינריוניות יש להגיש בהתאם לכללים המקובלים בחיבורים מדעיים.

מפתח קיצורים:

אופני הוראה:

ה"א	- הדרכה אישית
מ'	- מעבדה
ס'	- סמינריון
סדנא	
פרו"ס	- פרוסמינריון
ק"מ	- קריאה מודרכת
ש'	- שיעור
שו"ס	- שיעור וסמינריון
שו"ת	- שיעור ותרגיל
ת'	- תרגיל
ת"נ	- תרגיל נושאי

חטיבות השלמה

חטיבות השלמה מיועדות לתלמידים הבוחרים במסלול של חוג יחיד מורחב וחייבים בלימודים במסגרת חוג שאיננו חוג האם שלהם. תלמיד המתקבל ללימודי חטיבה חייב במילוי כל החובות המוטלות על תלמידי החוג באותם קורסים. תלמיד המבקש להירשם ללימודים בחטיבה יציג במזכירות החוג שבו נלמדת החטיבה הפניה מן החוג השולח. תלמיד לא יטפל ברישומו לחטיבה, אלא לאחר שהחוג השולח יאשר את הרכבה.

13. בחינות

מזכירות התלמידים של הפקולטה מארגנת את בחינות המעבר. ציונים מתפרסמים במענה הקולי בטלפון 03-6428555 ובאינטרנט. כמו כן, תוצאות הבחינות מתפרסמות על לוחות המודעות של החוגים.

לצורך בירור ציון במענה הקולי יש להצטייד במספר הקורס המופיע בידיעון הפקולטה. המענה הקולי אינו מוסר פרטים לתלמיד אשר לא הסדיר שכר לימוד. לבירור באינטרנט יש להצטייד במספר הסידורי המופיע על גבי פנקס התשלומים.

תנאי מעבר

תוצאות חיוביות בבחינות המעבר במקצועות העיקריים ובלימודי העזר הן תנאי מעבר לשנת לימודים נוספת. כל חוג רשאי לקבוע תנאי מעבר נוספים משנה לשנה. ועדת ההוראה של כל חוג רשאית להגביל את מספר הכישלונות שרשאי תלמיד לצבור במהלך לימודיו, לפי שיקול דעתה. רישום לקורסים אין בו משום אישור לזכאותו של התלמיד להמשיך לימודיו. המשך הלימודים מותנה בקיום תנאי המעבר של יחידת הלימוד ובמילוי כל החובות האקדמיות המוטלות על התלמיד.

זכאות תלמיד להיבחן

זכאי להיבחן תלמיד הרשום לאוניברסיטה בהתאם לנוהליה ולומד בה, אשר מילא את חובותיו האקדמיות ושמו מופיע ברשימת הזכאים להיבחן, ואין מניעה אקדמית אחרת להשתתפותו בבחינה. בכל מקרה, לא יורשה תלמיד להיבחן אם לא הסדיר את תשלום שכר הלימוד שהוא חייב בו לפי התקנות. לפני הבחינה יזדהה הנבחן על ידי הצגת תעודה מזהה וכרטיס נבחן. תלמיד שיש ספק לגבי זכאותו להיבחן יחתום על הצהרה שבה הוא מתחייב לגשת תוך שלושה ימים מיום הבחינה למזכירות החוג לבירור העניין. אם לא היה זכאי להיבחן, תתבטל בחינתו. ההצהרה לגבי הזכאות להיבחן איננה כרוכה בתשלום (פרטים במזכירות תלמידים של הפקולטה).

תלמיד שנכנס לחדר הבחינה וקיבל את טופס הבחינה נחשב כאילו נבחן במועד זה. אם אינו מעוניין לענות על שאלות הבחינה, יישאר בכיתה לפחות חצי שעה מתחילת הבחינה, ימלא את פרטיו האישיים על גבי מחברת הבחינה, ויחזיר את המחברת והטופס למשגיחה. בחינה זאת נחשבת כבחינה לכל דבר, בציון "01".

מועדי בחינות

- (1) ככלל, מדיניות הפקולטה היא שלכל סטודנט יש זכות להבחן פעם אחת בכל מקצוע בשנת לימודים אחת.
- (2) קיומם של שני מועדי בחינות, א' ו-ב', אינו מקנה לתלמיד זכות להיבחן פעמיים בכל מקצוע ובאותה שנת לימודים.
- (3) התלמיד רשאי להיבחן לפי בחירתו במועד א' או במועד ב', או בחלק מן המקצועות במועד א' וביתר המקצועות במועד ב'. מומלץ לתלמידים להיבחן במועד א'.

זכות לבחינה חוזרת ולמועדים מיוחדים

- (1) ככלל, הפקולטה אינה מקיימת בחינות במועד מיוחד.
  - (2) תלמיד שנכשל בבחינה במועד א', יוכל להיבחן באותו קורס במועד ב'. נכשל התלמיד במועד ב', או נבצר ממנו להתייצב לבחינה במועד ב', לא יהיה זכאי להיבחן במועד מיוחד.
  - (3) תלמיד אשר עקב שירות מילואים פעיל נעדר מבחינה במועד א' או ב' זכאי להיבחן במועד מיוחד, עפ"י הכללים שקבעה האוניברסיטה, המפורטים בדפים הצהובים בידיעון, ולהלן.
  - (4) סטודנטית שילדה ואשר נעדרה מבחינות שהתקיימו במשך שלושה שבועות מיום הלידה זכאית למועדים מיוחדים באותן הבחינות.
  - (5) רק ועדת ההוראה של החוג רשאית לאשר לתלמידים להיבחן במועד מיוחד, על פי שיקול דעתה, במקרים חריגים ביותר, כאשר לא יכול היה התלמיד לגשת לשני המועדים (א' ו-ב'), וכאשר מתקיימת ממילא בחינה במועד זה.
  - (6) לא יאושרו מועדים מיוחדים בגלל התנגשות מועדי בחינות. על התלמידים לקחת תקנה זו בחשבון בעת רישומם לקורסים.
- כציון סופי ייחשב הציון בבחינה האחרונה בה נבחן התלמיד.

שיפור ציון חיובי

תלמיד יוכל לבקש לשפר ציון חיובי (שקיבל בבחינה במועד א' בלבד) אך ורק במועד ב' של אותו סמסטר/שנה. שיפור ציון חיובי אפשרי רק פעמיים במהלך שנת הלימודים הראשונה לתואר, בכל אחד מחוגי הלימוד ופעמיים נוספות בכל חוג בהמשך הלימודים לתואר. הציון בבחינה החוזרת יהיה הציון הסופי. את הבקשה לשיפור ציון חיובי יש להגיש למזכירות החוג תוך 14 יום מפרסום תוצאות הבחינה. לא יינתן מועד מיוחד לשיפור ציון חיובי.

מועד/הסדר בחינות מיוחד לסטודנטים בשירות מילואים

להלן הנוהל המקובל באוניברסיטה לגבי טיפול בסטודנט הנעדר מבחינה בשל שירות מילואים:

1. **למועד בחינות מיוחד זכאי אך ורק תלמיד אשר:**
  - (1) לא ניגש למועד א' או למועד ב' בשל שירות מילואים.
  - (2) למד בתכנית לימודים או קורסים, שבסופם יש מועד בחינות אחד בלבד, ולא ניגש לבחינה במועדה בשל שירות מילואים.
2. **שירות מילואים ביום הבחינה**

תלמיד הנקרא לשירות מילואים פעיל ביום הבחינה במסגרת שירות של שלושה ימים או פחות, יהיה חייב להודיע על צאתו לשירות המילואים למזכירות התלמידים היחידתית עם קבלת צו הקריאה ולהמציא לאחר מכן אישור רשמי, מטעם שלטונות צה"ל, על תקופת שירותו.

3. **שירות מילואים סמוך למועד הבחינה**
 תלמיד ששירת במילואים עד סמוך למועד הבחינה, יהיה זכאי למועד מיוחד, אם נתקיים בו אחד משני התנאים הבאים:
 (1) היה בשירות מילואים פעיל תקופה רצופה של 7 ימים לפחות - ותאריך הבחינה חל בתוך שבעה ימים מעת שיחררו.
 (2) היה בשירות מילואים פעיל תקופה רצופה של עשרים יום או יותר, ותאריך הבחינה חל בתוך 14 ימים מעת שיחררו.
4. **סייגים**
 תקנות המועד המיוחד לא יחולו על תלמיד, שלא ענה על הדרישות האקדמיות של יחידת הלימוד שלו ושלא היה זכאי לגשת לבחינות במועדן הרגיל.
5. **אישור צה"ל על שירות מילואים פעיל**
 האוניברסיטה תכיר בשירות מילואים פעיל רק אם התלמיד יציג:
 טופס - 3021
 טופס - 3010
 טופס - 510 - אישור חד-יומי, בצירוף צו התייצבות לשירות המילואים.

הסדר בחינות מיוחד לתלמידים בעלי לקויות למידה
 סטודנטים בעלי לקויות למידה המבקשים הקלות בבחינות חייבים לעבור אבחון ב"שירות הפסיכולוגי" של דקאנט הסטודנטים. ההקלות תאושרנה ע"י ועדת ההוראה של הפקולטה לאחר קבלת האיבחון.

בחינות בעל-פה

- (1) בחינה בעל-פה חייבת להתקיים בנוכחות שני מורים.
- (2) מקרים חריגים מבחינה רפואית הנוקקים דרך קבע לבחינה בעל-פה, יובאו לאישור מראש של ועדת ההוראה הפקולטתית.
- (3) בחינה בע"פ אפשרית רק באישור ועדת ההוראה החוגית, לכל תלמידי הקורס. במקרים אלה תצויין עובדה זאת מראש בלוח הבחינות שיתפרסם בידעון.
- (4) למעט במקרים חריגים שיאושרו אישית, לא תתאפשר לתלמידים הלומדים באותו הקורס בחירה בין בחינה בע"פ לבין בחינה בכתב. כל התלמידים באותו הקורס, באותה שנת לימודים, ייבחנו באותו האופן (מבחן בכתב בכיתה, מבחן בית, או מבחן בעל-פה).

בחינות בית

- (1) ככלל, התקנון החל על בחינות רגילות בכתה חל גם על בחינות בית.
- (2) בחינת בית תנתן על פי שיקולו של המורה לכל תלמידי הקורס. בחינה כזו תהיה שונה במתכונתה מבחינת כיתה, ובדרך כלל תידרש בה הפגנת יכולת ניתוח ואינטגרציה יותר מאשר בקיאות בחומר הלימוד.

עבודה בסיום קורס

- (1) בכל קורס שבו במקום בחינה תוגש עבודה בסיום הקורס, יציין זאת המורה מראש בלוח הבחינות שיתפרסם בידיעון.
- (2) למעט במקרים חריגים שיאושרו באופן אישי לא תתאפשר לתלמידים הלומדים באותו הקורס בחירה בין בחינה לבין הגשת עבודה בכתב. הישגיהם של כל התלמידים באותו הקורס באותה שנת הלימודים יוערכו באותו אופן (עבודה בכתב או בחינה).
- (3) באשר לעבודות סמינריוניות, ראה להלן.

ערעור על ציון

- (1) תלמיד זכאי לערער על ציון בחינה או עבודה סמינריונית תוך 14 ימים מתאריך פרסום הציון.
- (2) יש להגיש את הערעור בכתב למזכירות החוג.
- (3) ניתן לערער רק על הציון הסופי שפורסם באופן רשמי ע"י מזכירות החוג.
- (4) תלמיד רשאי לערער על ציון לא יותר משלוש פעמים במהלך לימודיו לתואר הראשון, בכל חוג בנפרד.
- תלמיד במסלול החד-חוגי רשאי לערער רק שלוש פעמים במהלך לימודיו לתואר הראשון.
- (5) הציון לאחר הדיון בערעור הוא הציון הסופי.

עיון במחברת הבחינה

תלמיד רשאי לעיין במחברת הבחינה שלו בתנאים שייקבעו על ידי החוג, תוך 10 ימים מיום פרסום הציון.

מספר הכישלונות המותרים לתלמיד במהלך לימודיו

ועדת ההוראה של כל חוג רשאית להגביל את מספר הכישלונות המותרים לתלמיד במהלך לימודיו לתואר הראשון.

14. סמינריונים ועבודות סמינריוניות

הכניסה לסמינריונים מותנית בלימוד קורסים מתאימים בשנת הלימודים הקודמת ובתוצאות בחינות המעבר. במקרים יוצאים מן הכלל יורשה התלמיד להשתתף בסמינריון על סמך בדיקה שעורך המורה האחראי לסמינריון ובאישורו. תלמיד המשתתף בסמינריון חייב להגיש עבודה סמינריונית לאחר שקיבל את אישור המורה לנושא העבודה. את העבודה יש להגיש תוך שלושה חודשים מתום הסמסטר שבו משתתף התלמיד בסמינריון.

התלמיד ימסור את העבודה באמצעות מזכירות החוג בלבד (אין למסור את העבודה לידי המורה אישית). העבודה תוחזר לתלמיד, לאחר בדיקה והערכה, תוך שלושה חודשים מיום הגשתה.

התלמיד חייב להשאיר בידי עותק של העבודה הסמינריונית שמסר.

תלמיד שלא הגיש את העבודה במועד, לא תיחשב השתתפותו בסמינריון. ועדת ההוראה של כל חוג רשאית, לפי שיקול דעתה, לדחות את המועד להגשת עבודה סמינריונית לפרק זמן נוסף, שלא יעלה על שנה מתום הקורס. האישור כפוף לתקנות שכר הלימוד ולתקנות חידוש הלימודים של האוניברסיטה.

ערעור/שיפור ציון של עבודה סמינריונית

ככלל, תקנות הערעור על ציון חלות גם על ציון בעבודה סמינריונית. לאחר קבלת הציון הסופי, ובתום המועד לערעור, אין אפשרות לשפר ציון באמצעות תיקון העבודה או כתיבת עבודה אחרת באותו סמינריון.

15. ציון גמר

ציון הגמר לתואר ייקבע על יסוד הציונים שקיבל התלמיד בבחינות המעבר ובעבודות הסמינריוניות בלימודי התואר הראשון. בחלק מן החוגים מתקיימות בחינות גמר וציוניהן מהווים מרכיב בשקלול ציון הגמר. כל מרכיבי הציון הסופי חייבים להיות חיוביים. בשקלול ציון הגמר לא יובאו בחשבון ציוני קורסים שתלמיד למד באוניברסיטה אחרת ואשר הוכרו על-ידי החוג כחלק מתכנית לימודיו.

הענקת תואר ראשון "בהצטיינות" או "בהצטיינות יתרה"

התואר "בוגר אוניברסיטה" בהצטיינות יוענק לתלמידים שסיימו לימודיהם בציון סופי בין 90 ל-94 (כולל).

התואר "בוגר אוניברסיטה" בהצטיינות יתרה יוענק לתלמידים שסיימו לימודיהם בציון סופי 95 ומעלה.

התואר "בהצטיינות" או "בהצטיינות יתרה" יוענק למי שעמד בקריטריון ההצטיינות שנקבע לעיל בכל אחד מחוגי הלימוד בנפרד. יחד עם זאת, ציון "הצטיינות" או "הצטיינות יתרה" אינו אוטומטי, וטעון אישור הרשויות האקדמיות של הפקולטה והאוניברסיטה. תלמידים המתקבלים לאוניברסיטת תל-אביב לאחר לימודים במוסד אחר להשכלה גבוהה, יחולו עליהם כללי הצטיינות מיוחדים, המפורטים בנהלים האוניברסיטאיים.

16. מתן אישורים

אישורים אקדמיים כגון אישור הישגי התלמידים בלימודים, RECORD OF STUDIES או אישור על סיום הלימודים, ניתן לקבל במזכירות התלמידים של הפקולטה תמורת תשלום (בניין גילמן, חדר 150). אישורים מנהליים ניתנים ע"י מדור תלמידים במרכז למרשם (בנין דסנברג-וולף).

17. הליכי סיום לימודים וקבלת זכאות לתואר

עם סיום כל חובות הלימודים (בכל חוג בנפרד) וקבלת כל הציונים, על התלמיד לפנות למזכירות החוג ולהסדיר את סיום לימודיו בחוג, כולל ציון הגמר.

- זכאות לתואר מותנית כמו כן בסידור האישורים הבאים :
- (1) אישור מן היחידה לשכר לימוד על כך שהתלמיד הסדיר את כל תשלומיו לאוניברסיטה.
  - (2) אישור מן הספרייה על כך שהתלמיד אינו חייב ספרים.
  - (3) מילוי טופס פרטים אישיים.

טפסים מיוחדים למטרה זו - טופס סיום לימודים ("טופס טיולים") ניתן לקבל במזכירות החוגים, עם מילוי החובה האקדמית האחרונה. הפקולטה אינה יוזמת את איתורם של הזכאים לתואר. אישור זכאות לתואר מוצא אך ורק ביוזמת התלמיד.

לימודי התואר השני (מוסמך אוניברסיטה)

לימודים לאחר תואר ראשון

הלימודים לתואר "מוסמך אוניברסיטה" ניתנים במסגרת בתי-הספר או במסגרות החוגים.

במסגרת בית-הספר להיסטוריה

- העת העתיקה
- לימודים קלאסיים
- ימי הביניים
- העת החדשה המוקדמת (מאות 15-18)
- תרבות האיסלאם
- היסטוריה של האמריקות
- אירופה בעת החדשה
- המזרח התיכון בעת החדשה
- אפריקה בעת החדשה
- היסטוריה צבאית ודיפלומטית
- היסטוריה ופילוסופיה של המדעים והרעיונות
- גיאוגרפיה וסביבת האדם
- שפה וספרות ערבית (בהתאם להתמחות)

במסגרת בית-הספר למדעי התרבות

- אנגלית
- בלשנות
- לימודים קלאסיים (בהתאם להתמחות)
- צרפתית
- תורת הספרות הכללית
- שפה וספרות ערבית
- ביה"ס לפילוסופיה
- תכנית לימודים במחקר התרבות
- תכנית ללימודים קוגניטיביים של השפה ושימושיה
- לימודי תעודה בתרגום ועריכת תרגום

במסגרת בית-הספר למדעי היהדות

- ארכיאולוגיה ותרבויות המזרח הקדום
- היסטוריה של עם-ישראל
- הלשון העברית והלשונות השמיות
- מקרא
- ספרות עברית
- פילוסופיה יהודית
- תלמוד
- תכנית ללימודי תעודה בעריכה לשונית
- תכנית משולבת במדעי היהדות ללימודי התואר השני

בית-הספר לפילוסופיה

- תכנית הלימודים במדעי הדתות

בית-הספר לחינוך

(ראה ידיעון ביה"ס לחינוך)

מטרת הלימודים

לימודי התואר השני באים לאפשר התמחות בהתאם לנטיות התלמיד. עיקרם של לימודים אלה הוא הקשר האישי בין התלמיד לבין מוריו. בשעת הצורך תדאג האוניברסיטה להפגיש תלמידים המעוניינים בכך עם מומחים מאוניברסיטאות אחרות (לרבות אוניברסיטאות מחו"ל).

קבלת תלמידים

- (1) ללימודי התואר השני רשאי להתקבל "בוגר אוניברסיטה" (ב.א.) שסיים את לימודי התואר הראשון בציון 80 ומעלה במקצוע שבו הוא מבקש להמשיך את לימודיו. החוגים רשאים לקבוע תנאי קבלה נוספים.
- (2) במקרים מיוחדים רשאי החוג לקבל "במעמד לא מן המניין" תלמידים, שעדיין לא סיימו את החוג השני, שבו אינם ממשיכים את לימודיהם, אך הם יחויבו להשלים את חובותיהם בתוך שני הסמסטרים הראשונים ללימודי התואר השני. תלמיד, שלא ישלים את חובותיו לתואר הראשון בפרק זמן זה, יופסקו לימודיו עד אשר ישלים את חובותיו. תלמיד המבקש ללמוד בחוג שונה משני החוגים שלמד בהם בלימודי התואר הראשון, יקבע לו החוג או ביה"ס מסלול לימודים מיוחד. מסלול זה יכלול לימודי השלמה מתכנית הלימודים של התואר הראשון בהתאם להכשרתו וללימודיו הקודמים של התלמיד, ועל-פי התקנון האוניברסיטאי. על התלמיד להיבחן בשיעורי ההשלמה.
- תלמידים בעלי תואר B.Ed, בוגרי מכללות מחוייבים בשעות השלמה שהיקפן נע בין 16 ש"ס עד 32 ש"ס בכפוף לשיקולי ועדת ההוראה של החוג.
- (5) לחריגה מהתקנות הרגילות יש צורך באישור ועדת הקבלה של הפקולטה עפ"י המלצת החוג, ובאישור ועדת הקבלה האוניברסיטאית.

סדרי הרישום

- מועמדים לתואר שני יירשמו במרכז למירשם.
 המבקש להירשם חייב להמציא:
 (א) תעודת בוגר אוניברסיטה.
 (ב) אישור על ציוני גמר של התואר הראשון.
 (ג) אישור לימודים המפרט את לימודיו, ציוניו והישגיו באוניברסיטה שבה למד לקבלת התואר "בוגר אוניברסיטה".
 (ד) טופס רישום שמילא בהתאם להוראות.
 פירוט מלא ניתן למצוא בחוברת הרישום לאוניברסיטה לשנת תשס"ג.

סדר הלימודים

לימודי התואר השני נחלקים לשלושה שלבים:

1. שלב ההכשרה

שלב זה ימשך בדרך כלל שני סמסטרים במהלכם ישמע התלמיד עד מחצית ממספר השעות הנדרש לתואר ויגיש עבודה סמינריונית אחת לפחות. הגשת עבודה סמינריונית היא תנאי מחייב למעבר משלב לשלב.
 תלמידים מצטיינים יוכלו ללמוד עפ"י תכנית מיוחדת ובקצב מהיר יותר.

2. שלב ההכוונה

בתחילת הסמסטר השלישי ללימודי התלמיד (או במועד מוקדם יותר כאשר מדובר בתלמידים מצטיינים) תתקיים שיחת הכוונה בין התלמיד לבין ועדת מבדק. מטרת השיחה להעמיד את התלמיד על הערכות מוריו את הישגיו וכישוריו ולכוונו למסלול לימודים מתאים. בתי-הספר או החוגים יארגנו את שיחות ההכוונה ויקבעו את מועדיהן.

3. שלב "מסלול ההתמחות" או "המסלול הכללי"

- ועדת המבדק תסקור בשלב זה את התמונה המלאה של ההישגים, הפוטנציאל והשאיפות של הסטודנט ותחליט, בהתאם לכלל ממצאיה, על אחת מ-3 האפשרויות הבאות:
 א. להודיע לסטודנט על התקבלותו למסלול ההתמחות באחת משתי הרמות הבאות:
 1. לסטודנט המתאים לכך על פי ידיעותיו, כישוריו ומוכנותו לכתיבת דוקטוראט - התקבלות מיידית למסלול הישיר לתואר השלישי (הכרוך אף הוא בלימודים נוספים מסויימים על-פי התקנון הקיים).
 2. לסטודנט שתתאים לו הכשרה נוספת לפני התחלת הדוקטוראט - המשך לימודים לתואר השני במסלול ההתמחות, כולל עבודת גמר אשר רצוי יהיה לכוונה שתהיה חלק מחיבור הדוקטוראט.
 ב. להודיע לסטודנט על התקבלותו למסלול הכללי אם הוא מעדיף מסלול זה או נמצא בלתי מתאים למסלול הקודם, אזי יוכל לבחור באחת משתי הדרכים הבאות:

מסלול כללי (כולל עבודת גמר)

1. לימודים המורכבים ברובם משיעורי המסלול הכללי וכוללים כתיבת עבודת גמר (מבלי לשלול את האופציה של מעבר בשלב מאוחר יותר, למסלול ההתמחות, אם הסטודנט יבחר בכך והישגיו בלימודים יצדיקו זאת);

מסלול כללי (ללא עבודת גמר)

2. לימודים במסלול הכללי, במספר שעות רב יותר וללא עבודת גמר, שאינם מוליכים לאפשרות של לימודים לקראת התואר השלישי (אלא אם כן, כאמור לעיל, יחליט התלמיד בשלב מאוחר יותר שהוא רוצה בשינוי מסלול והישגיו יצדיקו זאת, ויכתוב בהתאם לכך עבודת גמר).
 בית-הספר או החוג ביחד עם ועדת המבדק רשאים להורות על הפסקת לימודים לסטודנט שנמצא בלתי מתאים ללימודי התואר השני.

תכנית הלימודים

1. לימודי התואר השני הם לימודים בחוג אחד, או צרוף לימודים ביותר מחוג אחד. במקרה כזה תוקם ועדה אד-הוק לצורך הכנת תכנית הלימודים המיוחדת. הוועדה תורכב מנציגי החוגים שבהם ילמד התלמיד ומיו"ר ועדת ההוראה הפקולטטית.
2. משך הלימודים הוא שנתיים (ארבעה סמסטרים). תלמיד חייב להשלים את כל חובותיו לתואר השני תוך שלוש שנים מיום תחילת לימודיו. תקופות של הפסקות לימודים נכללות בפרק הזמן המירבי של הלימודים לתואר.
 לכל המשך לימודים מעבר לשלוש שנים (לגבי השנה הרביעית) ידרש אישורו של ראש בית הספר/החוג. כל בקשה לאישור המשך לימודים מעל לחמש שנים תועבר לוועדת ההוראה הפקולטטית. אישורים כאלה ינתנו רק במקרים מיוחדים.
3. לימודי התואר השני מתחלקים ללימודים עיקריים בחוג וללימודי עזר והשלמה. ללימודים עיקריים ייחשבו לימודים מיוחדים של החוג, הניתנים ברמת תואר שני. ללימודי עזר והשלמה ייחשבו קורסים חיוניים במקצועות הקרובים לשטח התמחותו של התלמיד (פרט ללימודי שפה מודרנית שנייה, לימודי שפה עתיקה, ועבודת שדה בחוגים הדורשים זאת). מספר השעות שבהן ישתתף תלמיד התואר השני נע בין 40 ש"ס (20 ש"ש) ל- 32 ש"ס (16 ש"ש) (הגבלה זו אינה חלה על המסלול ללא עבודת גמר). לימודי השלמה לא יעלו על 8 ש"ס מהן. התלמיד חייב להוכיח ידיעה ברמת "פטור" בשפה נוספת מלבד עברית ואנגלית. החוגים ובתי הספר רשאים להוסיף על תקנה זו, על פי צרכיהם. התלמיד רשאי למלא חובה זו ע"י לימוד ובחינה או ע"י בחינה בלבד.
4. תלמידים העוברים מאוניברסיטה מוכרת אחרת לאוניברסיטת תל-אביב, כדי להשלים לימודי תואר שני עם עבודת גמר, יהיו חייבים בהיקף של לפחות **מחצית** מסך כל קורסי הלימודים לתואר המבוקש, באוניברסיטת תל-אביב.
 תלמידים העוברים מאוניברסיטה מוכרת אחרת לאוניברסיטת תל-אביב, כדי להשלים לימודי תואר שני ללא עבודת גמר, יהיו חייבים בהיקף של לפחות **שני שליש** מסך כל קורסי הלימודים לתואר המבוקש, באוניברסיטת תל-אביב.

5. תלמיד אשר בידו תעודת בגרות לא ישראלית, וכן תעודת ב"א מאוניברסיטה בחו"ל, יידרש להיבחן בהבעה עברית יחד עם תלמידים הלומדים לקראת התואר הראשון. אם ידיעתו בעברית אינה מספיקה כדי לעמוד בבחינה זו, עליו להשתלב בלימודי היחידה ללימודי העברית, בכפוף לנוהל האוניברסיטאי.
6. ניתן להכיר רק בעבודות סמינריוניות שנכתבו במסגרת הלימודים באוניברסיטת תל-אביב.

עבודת גמר

- א. מטרת עבודת הגמר להוכיח את כושרו של התלמיד לבצע עבודה מדעית המושתתת על מקורות או עבודת שדה, ביקורת עניינית ושיטה דייקנית. על העבודה לשקף כושר ניתוח וסינתזה ויכולת התבטאות בהירה.
- ב. מדריך לעבודת גמר לתואר שני רשאי להיות מורה מדרגת מרצה ומעלה, בכפוף להחלטות הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתואר שני. במקרים שהדבר מצריך זאת, ייקבעו שני מנחים לכותב העבודה.
- ג. נושא עבודת הגמר ייקבע עפ"י נוהלי החוג או בית הספר.
- ד. בעבודות המוגשות בשפה לועזית, כפוף לאישור ועדת ההוראה הפקולטטית ובהמלצת החוג, יוסיף התלמיד שער אחורי, תמצית העבודה ומסקנותיה העיקריות בעברית.
- ה. העבודה תימסר למזכירות החוג בארבעה עותקים. ביחידות בהן קיימת בחינת גמר, התלמיד רשאי לגשת לבחינת הגמר רק לאחר שיקבל אישור על ציון חיובי בעבודת הגמר.
- ו. את העבודה יבדוק ויעריך המדריך, או המדריכים, של התלמיד. המדריך ימסור את הציון וההערכה לראש החוג או ביה"ס, והוא ידווח על הציון למזכירות.
- ז. הערכת עבודת הגמר בציון תהיה על פי סולם הציונים הנהוג באוניברסיטה.
- ח. לא ניתן לערער על ציון עבודת התזה לאחר שהודפסה ונמסרה לבדיקה.
- ט. אחרי קבלת התואר "מוסמך אוניברסיטה", רשאי התלמיד לפרסם את עבודתו בכל צורה הנראית לו. אם ברצונו לציין את שם המדריך והאוניברסיטה, עליו לקבל רשות לכך מידי המדריך וראש החוג או ביה"ס. במקרה זה עליו לציין שזו עבודת גמר, או חלק מעבודת גמר שנעשתה באוניברסיטת תל-אביב, ואת שמו של המדריך.

בחינת גמר

- בחוגים מסויימים מתקיימת בחינת גמר בסיום לימודי התואר השני, בנוסף לעבודת הגמר. הרשות להיבחן בבחינת גמר ניתנת לתלמיד, שסיים שתי שנות לימוד וקיבל אישור שעמד בדרישות. בחינת הגמר היא בכתב ובעל-פה. היא מקיפה תחומים של התמחות ובעיות יסוד בחקר המקצוע על פי תכנית ערוכה מראש מטעם כל חוג וחוג. משך הבחינה מיום עד שלושה ימים, שלוש עד חמש שעות בכל יום. החוג או ביה"ס רשאי לפטור תלמיד מבחינת גמר, או מחלק ממנה. הדבר ייקבע על פי הישגיו הכלליים של התלמיד ועל פי עבודת הגמר.
- על כל מרכיבי הציון בבחינת הגמר להיות חיוביים.

הענקת תואר שני "בהצטיינות" או "בהצטיינות יתרה"

התואר "מוסמך אוניברסיטה" בהצטיינות יוענק לתלמידים אשר סיימו לימודיהם בציון סופי שבין 90 ל-94 (כולל).

התואר "מוסמך אוניברסיטה" בהצטיינות יתרה יוענק לתלמידים אשר סיימו לימודיהם בציון סופי 95 ומעלה.

יחד עם זאת, ציון "הצטיינות" או "הצטיינות יתרה" אינו אוטומטי וטעון אישור הרשויות האקדמיות של הפקולטה והאוניברסיטה.

התואר יוענק "בהצטיינות" או "בהצטיינות יתרה" לתלמידים שעמדו בקריטריון ההצטיינות שלעיל הן בציון עבודת הגמר והן בציון הסופי, בכל אחד משני הפרמטרים האלה בנפרד.

תלמידים אשר קבלו פטור מחלק מתכנית הלימודים על סמך לימודים קודמים באוניברסיטה אחרת, יחולו עליהם כללי הצטיינות מיוחדים, המפורטים בנהלים האוניברסיטאיים.

נספח סדר הגשת עבודת הגמר

הגשת העבודה

עבודת הגמר תוגש למזכירות החוג בארבעה עותקים. העבודה תודפס על נייר "קווארטו" בכריכת קרטון.

תפוצת העבודה

למדריך האישי של התלמיד (במקרה שעבודת הגמר נעשתה בהדרכת שני מורים יגיש התלמיד עותק נוסף), לתיק האישי של התלמיד, לחוג או בית הספר, לספריית האוניברסיטה, לספרייה הלאומית בירושלים.

שער העבודה

בשער העבודה יצוינו הפרטים הבאים: אוניברסיטת תל-אביב, שם החוג, נושא העבודה, ציון העבודה שהחיבור הוכן כעבודת גמר לקראת התואר "מוסמך אוניברסיטה", שם התלמיד, מדריך העבודה (ראה להלן - דוגמת שער לעבודת גמר).

סדר פנימי

בעמוד ב' יודפס שער פנימי כדוגמת השער החיצוני. תוכן העניינים יופיע בתחילת העבודה. רשימת המקורות תופיע בסוף העבודה. השער האחורי של העבודה יהיה בשפה האנגלית. בדף הפנימי של השער הזה יופיע סיכום מקוצר של עיקרי העבודה בשפה האנגלית. עבודות המוגשות בשפה לועזית, כפוף לאישור ועדת ההוראה הפקולטטית, תכלולנה שער אחורי בעברית ותמצית העבודה בשפה העברית, בהתאם לסדר המתואר לעיל.

דוגמת שער לעבודת הגמר :

אוניברסיטת תל-אביב
הפקולטה למדעי הרוח ע"ש לסטר וסאלי אנטין
החוג ל :

הנושא :

חיבור זה הוגש כעבודת גמר לקראת התואר
"מוסמך אוניברסיטה" - M.A. באוניברסיטת ת"א

על ידי
(שם המחבר/ת)

העבודה הוכנה בהדרכת :
(שם המדריך/ים)

תאריך :
(חודש ושנה)

מזכירות תלמידים בפקולטה

שירותים הניתנים על-ידי מזכירות תלמידים

1. **חידוש לימודים**
תלמידים המבקשים לחדש את לימודיהם בפקולטה בהתאם לתקנות חידוש הלימודים (ראה מידע כללי), יפנו למזכירות התלמידים לשם קבלת טופס מתאים.
2. **אישורים¹**
  - 2.1 רשומת לימודים רשמית (עברית/אנגלית)
רשימת הקורסים אליהם נרשם התלמיד במהלך לימודיו ופירוט הציונים. ברשומה יירשם הציון האחרון בכל קורס (גם אם הוא "נכשלי"). לא יינתן אישור על חלק מהקורסים שלמד התלמיד.
  - 2.2 אישור על מצב לימודים
מפרט את יתרת חובות התלמיד לתואר (ניתן רק לתלמיד פעיל).
  - 2.3 אישור על סיום לימודים בחוג אחד
ניתן לתלמיד הלומד בשני חוגים. אישור זה הוא זמני עד מועד סיום חוג לימודיו השני.
  - 2.4 אישור זכאות לתואר (עברית/אנגלית)
3 עותקים ראשוניים בעברית נשלחים לבית התלמיד עם סיום חובותיו האקדמיות והמנהליות, ללא תשלום. ניתן לקבל עותקים נוספים בתשלום. אישור באנגלית ב-3 עותקים ניתן בתשלום לבקשת התלמיד.
3. **בחינות**
ארגון מערך הבחינות של הפקולטה מרוכז במזכירות תלמידים. (לוח הבחינות מפורסם בפרק תכנית הלימודים של כל חוג).
שיבוץ הבחינות לחדרים יפורסם ביום הבחינה על לוח המודעות ליד מזכירות סטודנטים (גילמן 150) ובכניסות לבניין גילמן.
שיבוץ הבחינות של סמסטר א' – מועד ב' יפורסם כשעה לפני מועד הבחינה.
חובה על התלמידים לבדוק בחוגים כשבועיים לפני מועדי הבחינות את המועדים הסופיים. אנו מבקשים להפנות את תשומת לבכם לכך, שיייתכנו שינויים בלתי צפויים בלוח הבחינות המפורסם בידיעון.

¹ יש לשלם עבור כל אישור לפי תעריף שנקבע על-ידי האוניברסיטה. תלמיד שלא הסדיר שכר-לימוד אינו זכאי לקבל אישור. בתחנות "אונידע" המוצבות בבנייני האוניברסיטה, ניתן לקבל באמצעות כרטיס התלמיד הממוחשב אישורים שונים. פרטים במבוא הכלל-אוניברסיטאי.

- 3.1 תלמיד הזכאי להקלות בבחינות, באישור ועדת הוראה של הפקולטה, יפנה לפני עונת הבחינות למזכירות תלמידים לקבלת טופס אותו יציג בכל בחינה.
- 3.2 עולים חדשים, עד 3 שנים בארץ, יכולים לקבל במזכירות תלמידים אישור לתוספת חצי שעה בבחינות הנערכות בשפה העברית בלבד.
- 3.3 בני מיעוטים אשר נבחנו בבחינות בגרות בשפה הערבית, יכולים לקבל במזכירות תלמידים אישור לתוספת זמן של חצי שעה בבחינות הנערכות בשפה העברית בלבד. ללא הטופס המתאים לא יקבל התלמיד תוספת זמן או הקלות. תקנון בחינות ותנאי מעבר ראה במידע הכללי בידיעון.
- ציונים ניתן לברר במענה הקולי – 03-6428555 או באינטרנט.**

נציב קבילות סטודנטים בפקולטה למדעי הרוח

פרופ' גדעון ביגר – הנציב, מטפל בקבילות סטודנטים בנושאים שלא מצאו את פתרונם במסגרת יחידת הלימוד של התלמיד/ה.

קבילות לנציב יש לשלוח **בכתב בלבד** באמצעות טפסים אותם ניתן למצוא באינטרנט באתר הפקולטה למדעי הרוח – או במדף הסמוך למזכירות התלמידים של הפקולטה (בניין גילמן, חדר 150). יש למלא את הטופס ולצרף את המסמכים המתאימים.

ייתן טיפול רק בקבילות אישיות שהתקבלו בכתב מהקובל עצמו ובחתימתו.

משרדי המזכירות: בניין גילמן, חדר 150, טל': 6409780
 קבלת קהל: ימים א', ג', ה' בשעות 8:30-13:00, יום ב' בשעות 8:30-15:00
 ביום ד' אין קבלת קהל
 e-mail: humstud@post.tau.ac.il